

תלמודו בידו

דף מג עמוד א

- א] האם נטילת לולב במקדש דוחה שבת, ומדוע ?
- ב] האם נטילת לולב בגבולין דוחה שבת ?
- ג] האם מכשירי לולב כגון קציצתו מן המחובר דוחים שבת, ומניין ?
- ד] מניין שמצות ישיבה בסוכה נוהגת גם בלילה ?

- א] מן התורה: נוטלים ארבעת המינים במקדש בכל יום משבעת ימי חג הסוכות. מדרבנן: גזרו שלא ליטול בשבת, שמא ילך אצל בקי ללמוד נענועו או ברכתו. ויעבירונו ד' אמות ברשות הרבים, או יוציאו מרשות היחיד לרשות הרבים. שיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה. אך לא גזרו כשחל יום טוב הראשון בשבת, הואיל ונטילתו חשובה. שכן ביום הראשון חייבים מן התורה ליטול לולב אפילו מחוץ למקדש.
- ב] הוה אמינא: בני ארץ ישראל שיוודעים מתי נקבע החודש, נוטלים ביום טוב ראשון שחל בשבת, ואפילו בזמן הזה. אך בחוצה לארץ אינם נוטלים. מסקנה: בזמן המקדש נטלו ביו"ט שחל בשבת, הואיל ורובם דרו סמוך לבית דין. (דף מד.) לאחר החורבן אף בארץ ישראל לא נטלו בשבת, שלא לעשות אגודות אגודות.
- ג] ר' אליעזר: דוחים את השבת, שנאמר "ולקחתם לכם ביום הראשון", ואפילו בשבת. חכמים: אינם דוחים את השבת. ו"ביום" מלמד שמצות לולב נוהגת ביום ולא בלילה. [ולר' אליעזר, דין זה נלמד מן הפסוק "ושמחתם שבעת ימים", ולא לילות].
- ד] נאמר "בסוכות תשבו שבעת ימים", ודנים בגזרה שוה "תשבו" מפרשת המילואים. ושם נאמר "תשבו יום ולילה שבעת ימים" [בעזרה, שלא יצאו אפילו בלילה]. ואין למדים מלולב שאינו נוהג בלילה, כיון שמצות לולב מתקיימת בלקיחה בשעה אחת.